ADVIESCOMMISSIE PARTICIPATIE

#raad030
Gemeenteraad Utrecht

4 JUNI 2026

AGENDA 4 JUNI

1. Kennismaken

1. Hoe werkt de adviescommissie?

    a. Praktische zaken: (advies)rol en bevoegdheden van de adviescommissie, werkwijze en (plv) voorzitter

    b. Toelichting op belangrijke thema's & het jaarplan

- **INTRODUCTIEDOCUMENT 2026 ADVIESCIE PARTICIPATIE**
- **VERORDENING OP DE ADVIESCOMMISSIE PARTICIPATIE**

KENNISMAKEN

Vaste aanwezigen

- (Plaatsvervangend) lid adviescommissie
- (Plaatsvervangend) voorzitter
- (Plaatsvervangend) commissiegriffier
- Commissiesecretaris

Hulptroepen

- Ambtelijke organisatie (bijv. Samen stad maken, Ruimte)
- Extern experts en/of rekenkamer
- *Critical friends*

- **INFORMATIE OVER DE ROL VAN LID EN (PLV) VOORZITTER**

WAT IS DE ROL VAN DE ADVIESCIE (ARTIKEL 3)

Het **doel van de adviescommissie** is commissie-overstijgend de kaderstellende en controlerende taak van de raad te versterken.

De apolitieke adviescommissie kan **advies** uitbrengen aan de raad en haar commissies over inhoud en proces van alle activiteiten die raken aan de relatie tussen Utrechters en de raad(sleden), o.a. door:

- Te werken aan kennisopbouw
- Te leren uit en te reflecteren op de praktijk
- Het gesprek te voeren en gezamenlijke taal te vinden

- **VERORDENING OP DE ADVIESCOMMISSIE PARTICIPATIE**

BEVOEGDHEDEN (ARTIKEL 6)

- Documenten inzien
- Burgemeester, wethouders en ambtenaren uitnodigen voor het verkrijgen van mondelinge inlichtingen of hen om schriftelijke inlichten vragen
- Werkbezoeken afleggen aan alle organisatieonderdelen van de gemeente
- Derden (waaronder de Rekenkamer en externe deskundigen) uitnodigen voor het geven van toelichting, deelname aan de beraadslagingen en/of advies uit te brengen

- **VERORDENING OP DE ADVIESCOMMISSIE PARTICIPATIE**

AGENDA & JAARPLAN (ARTIKEL 4,5,7)

- Vergadering om de cyclus: 4x per jaar (24 september, 10 december)
- Basis voor de agenda is het jaarplan, gevuld en geactualiseerd door de commissie (en dus niet in beton gegoten)
- Agenda twee weken voor de vergadering in iBabs
- Verslag wordt na de vergadering rondgestuurd en vervolgens in de vergadering erna vastgesteld en ter kennisgeving aan de commissie Bestuur verzonden

- **INTRODUCTIEDOCUMENT 2026 ADVIESCIE PARTICIPATIE**
- **VERORDENING OP DE ADVIESCOMMISSIE PARTICIPATIE**

ADVIESCOMMISSIE PARTICIPATIE

#raad030
Gemeenteraad Utrecht

4 JUNI 2026

RELEVANTE THEMA'S

DE RELATIE TUSSEN DE REPRESENTATIEVE EN PARTICIPATIEVE DEMOCRATIE

Wat is de rol van de raad in samenwerkingsprocessen ('participatie'), en wat is er nodig om die rol(len) goed te kunnen vervullen? (*adviesrapport*)

Fase	Wie	Rol
Voor	De raad als	kadersteller
Tijdens	Raadsleden als	observator, controleur, deelnemer, mediator, activist, afwezige, waarnemer
Na	De raad als	controleur

"Raadsleden vertegenwoordigen Utrechters en vragen aandacht, doen voorstellen en nemen besluiten namens Utrechters (representatieve democratie). Tegelijkertijd betrekt de gemeente(raad) Utrechters ook direct bij (de ontwikkeling van) beleid en besluitvorming (participatieve democratie). Dit samenspel wekt verwachtingen, brengt dilemma's met zich mee en vraagt om een gezamenlijk gesprek over hoe de raad hiermee omgaat."

- **INTRODUCTIEDOCUMENT 2026 ADVIESCIE PARTICIPATIE**

RELEVANTE THEMA'S

DE RELATIE TUSSEN DE REPRESENTATIEVE EN PARTICIPATIEVE DEMOCRATIE

- Wat vindt de raad belangrijk (“Wat is goede participatie”)?
  - Transparantie
  - Eerlijkheid
  - Er moet ruimte zijn voor Utrechters
  - Het proces is inclusief en de diverse opvattingen zijn vertegenwoordigd
  - Utrechters zijn betrokken en de gemeente betrekt actief
  - Partijen zijn gelijkwaardig
  - Opgezet vanuit (gedeelde) waarden i.p.v. belangen

- Wie vertegenwoordig je als raadslid tijdens dit soort processen? De gemeenteraad, de gemeente of je fractie?

RELEVANTE THEMA'S

DE RELATIE TUSSEN DE REPRESENTATIEVE EN PARTICIPATIEVE DEMOCRATIE

Wat is de rol van de raad in samenwerkingsprocessen ('participatie'), en wat is er nodig om die rol(len) goed te kunnen vervullen? (*adviesrapport*)

- Goede informatievoorziening (o.a. samenwerkingsplannen en -verslagen)
- Een goed collectief geheugen (o.a. eerdere kaders en gemaakte afspraken)
- Vooraf inbouwen van (politieke) herzieningsmomenten bij projecten met een lange looptijd
- Signalen van Utrechters ambtelijk en bestuurlijk duiden, voordat het politiek gemaakt wordt

Hoe kunnen gesprekken over kaders in de raad eruit zien?

Hoe ziet dat eruit?

Hoe krijgen raad (en Utrechters) goed zicht op eerdere kaders en gemaakte afspraken, bijv. met bewoners?

Hoe kan je dit op een goede manier inrichten?

(Mogelijke) rol adviescommissie: gesprekken hierover (blijven) voeren en waar nodig advies geven aan de raad over hoe hiermee om te gaan

- **INTRODUCTIEDOCUMENT 2026 ADVIESCIE PARTICIPATIE**

RELEVANTE THEMA'S

VERTROUWEN IN DE RAAD

- “Het percentage Utrechters dat vertrouwen heeft in de gemeenteraad” als indicator voor de betrouwbaarheid van het bestuur. Doelstelling: ieder jaar één procentpunt groei.

- Activiteiten, o.a.
  - Inrichten van (laagdrempelige) instrumenten voor Utrechters om in contact te komen met de raad, bijv. de petitie, inwonersagendering en inwonersmotie
  - Democratieprogramma
  - Bijeenkomsten (RIB's en Raad in de Wijk)
  - (Uitvoeren van de) raadscommunicatie

(Mogelijke) rol adviescommissie: advies geven aan de raad en/of het DB over (nieuwe en/of wijzigingen in) activiteiten

- **MEER INFORMATIE OVER VERTROUWEN IN DE PROGRAMMABEGROTING**
- **INTRODUCTIEDOCUMENT 2026 ADVIESCIE PARTICIPATIE**

RELEVANTE THEMA'S

ONDERZOEK NAAR CONTACT TUSSEN RAAD EN UTRECHTERS

- Onderzoek naar “welke instrumenten zij nodig en wenselijk vinden om in contact te komen met de raad en om hun mening te laten horen”

- Eindproduct: verslag + raadsvoorstel op basis van resultaten in Q3 2026

(Mogelijke) rol adviescommissie:
advies geven over onderzoek vooraf en (optioneel) resultaten en voorstel bespreken achteraf

Wat onderzoeken we?

- *Weten Utrechters dat ze contact kunnen opnemen met de gemeenteraad, hebben ze al eens contact gehad, waarom nemen ze contact op en wat zijn drempels om dat niet te doen?*

- *Wat vinden Utrechters belangrijke kenmerken van hun contact met de gemeenteraad en hoe zouden ze het liefst contact hebben? En verschilt dat tussen verschillende groepen Utrechters?*

- *Hebben Utrechters gehoord van de bestaande instrumenten van inwoners en in hoeverre spreken ze hen aan? En verschilt dat tussen verschillende groepen Utrechters?*

- **MOTIE ‘PARTICIPEREN KUN JE LEREN (M56)**

RELEVANTE THEMA'S

KENNISOPBOUW

- Het beleid van Samen stad maken (o.a. de beweging richting meer eigenschap voor Utrechters en wat dat betekent voor de raad)
- De 'Verordening samenwerking, participatie en inspraak'
- Participatie in het ruimtelijk domein (BOPA's, rol externen)

(Mogelijke) rol adviescommissie: naar wens organiseren van sessies over specifieke onderwerpen.

CONCEPTJAARPLAN 2026

10 september 2026	**Samenwerking in de praktijk: de informatievoorziening over samenwerking aan de raad, a.d.h.v. de Monitor 2026** Om de kaderstellende en controlerende rol van de raad te kunnen vervullen als het gaat om samenwerking kunnen raadsleden gebruik maken van samenwerkingsplannen (vooraf) en -verslagen (achteraf). De adviescommissie bespreekt hoe de raad grip krijgt op deze processen, hoe deze informatie eruit ziet en de resultaten van de Monitor Samen Stad Maken 2026 die raken aan dit onderwerp. **Uitkomsten onderzoek 'Contact tussen Utrechters en de raad'** Raadsvoorstel over instrumenten De griffie is tot Q3 2026 bezig met het doen van onderzoek naar het contact tussen Utrechters en de raad, om op basis hiervan een raadsvoorstel te schrijven over de instrumenten voor inwoners. De adviescommissie bespreekt de resultaten en het voorstel. Raadscommunicatiestrategie De griffie herziet de strategie rondom raadscommunicatie, o.a. op basis van de resultaten van bovengenoemd onderzoek. De adviescommissie bespreekt de strategie.

#raad030
Gemeenteraad Utrecht

- **INTRODUCTIEDOCUMENT 2026 ADVIESCIE PARTICIPATIE**

CONCEPTJAARPLAN 2026

26 november 2026	**Samenwerking in de praktijk: de rol van de raad en je rol als individueel raadslid in samenwerkingstrajecten** In het advies 'De rol van de gemeenteraad in Utrechtse participatie' gaat de adviescommissie in op de rol van gemeenteraadsleden voor, tijdens en na samenwerkingstrajecten (participatieprocessen). In de nieuwe raadsperiode kan de adviescommissie dit gesprek opnieuw voeren, met nieuwe gezichten en nieuwe inzichten. **Evaluatie Adviescommissie Participatie** Bij het instellen van de adviescommissie Participatie sprak de raad samen met de adviescommissie Participatie de wens uit om de werkwijze en resultaten van de adviescommissie na twee jaar te evalueren in Q4 2026 of Q1 2027.

#raad030
Gemeenteraad Utrecht

- **INTRODUCTIEDOCUMENT 2026 ADVIESCIE PARTICIPATIE**

CONCEPTJAARPLAN 2026

Veeglijst met onderwerpen

- Vertrouwen in de raad
- Samenwerking in de praktijk: wat betekent de beweging naar meer eigenaarschap voor Utrechters voor de raad, het raadslid en het raadswerk?
- Samenwerking in de praktijk: de waarborging van de waarden uit advies
- Stukken uit de P&C-cyclus (Programmabegroting, Jaarstukken, Voorjaarsnota)
- Casusbesprekingen (*te verzamelen*)
- …

- **INTRODUCTIEDOCUMENT 2026 ADVIESCIE PARTICIPATIE**

ADVIESCOMMISSIE PARTICIPATIE

#raad030
Gemeenteraad Utrecht

4 JUNI 2026